

In vorm

Eenvoudige basisgrammatica

Sandra Duenk

Boom

Voorwoord

Welkom bij *In vorm*. Met dit werkboek en met alle online oefeningen leren cursisten stap voor stap de grammaticaregels. Met die regels gaan ze gelijk flink aan de slag met veel oefeningen. Zo leren ze de regels goed toe te passen in hun dagelijkse taalgebruik. Het boek kan als zelfstandige methode gebruikt worden, of in combinatie met de boeken op A-niveau van de Opmaat-reeks (*Klim op, Wind mee, Van start* en *De opmaat*). De opzet en de methodiek van deze boeken sluiten goed bij elkaar aan.

In mijn werk als NT2-docent zie ik dat zowel praktisch geschoolden als hoogopgeleide leerders er behoefte aan hebben om nieuw geleerde woorden in een goede vorm en in een goede zinsstructuur te kunnen gebruiken. Hoe eerder ze de regels leren toepassen, hoe meer zelfvertrouwen ze hebben in het gebruik van het Nederlands. Bovendien is de kans dan kleiner dat ingeslepen fouten niet meer af te leren zijn. Ik zie bij alle taalleerders het positieve effect van grammaticaonderwijs.

In vorm bestaat uit drieëndertig hoofdstukken waarin de basisgrammatica van niveau A0 tot en met A2 aan bod komt. In het boek is er een logische opbouw van alle grammaticale thema's. De taalleerder begint met zinnen van twee woorden. Deze zinnen worden met het aanbod van verschillende regels steeds wat langer; tijd- en plaatswoorden komen erbij, dan een tweede werkwoord, en ten slotte wordt de stap gemaakt naar samengestelde zinnen. Wanneer deze regels goed zijn verworven, neemt het boek de taalleerder mee naar de verleden tijd. In het vervolgbboek komen de regels op een hoger niveau aan bod.

In vorm is een moderne grammatica methode. Naast een heldere uitleg biedt het boek een grote variëteit aan oefeningen en werkvormen aan om het geleerde in de praktijk te brengen. Zo heeft de taalleerder audiomateriaal, foto's, tekeningen, plaatjesverhalen, flashcards, teksten en taalriedels tot zijn beschikking om de regels te leren toepassen. Alle vaardigheden (spreken, schrijven, lezen en luisteren) worden hierbij geoefend. Het boek sluit af met een hoofdstuk *Zinnen compleet maken* en een hoofdstuk *Teksten schrijven*, zowel voor de algemene verbetering van het Nederlands als voor de specifieke voorbereiding voor het staatsexamen NT2 schrijven.

Met de code voor in dit boek krijgt de leerder op www.nt2school.nl toegang tot de online leeromgeving bij *In vorm*. Hier vindt de leerder online oefeningen waarmee hij geheel zelfstandig, in zijn eigen tijd en tempo, veel extra kan oefenen. In de online leeromgeving is verder het volgende materiaal te vinden:

- de geluidsfragmenten
- de antwoordsleutels
- de methode-afhankelijke toetsen
- de docentenhandleiding (met o.a. extra uitleg voor docenten over grammaticaonderwijs)

Ik wil graag al mijn cursisten bedanken voor de totstandkoming van dit boek. Door hun vragen over de grammatica heb ik door de jaren heen geleerd wat bijzonder is aan de vormen en de zinsstructuren van het Nederlands. Ook heb ik in mijn lessen de mogelijkheid gehad om vele werkvormen voor het verwerven en het leren gebruiken van grammaticaregels uit te proberen. De werkvormen die mijn cursisten enthousiasmeren en die niet alleen tot begrip, maar ook tot gebruik leiden, heb ik opgenomen in dit boek.

Grammaticaonderwijs is leuk en nuttig. Wanneer ik aan cursisten vraag wat ze graag nog extra zouden willen oefenen in de les, is het antwoord steevast: grammatica!

Ik wens zowel docenten als taalleerders veel plezier met *In vorm*.

Sandra Duenk

Inhoud

1	Ik, jij, u, hij, zij, wij, jullie, zij	Persoonlijk voornaamwoord onderwerp	9
2	Een korte zin: Hij fietst.	Persoonlijk voornaamwoord + werkwoord	13
3	Ik reis <u>.</u> - Wij re <u>iz</u> en.	Werkwoorden met een speciale spelling	17
4	Ik bel <u>je</u> .	Persoonlijk voornaamwoord, lijdend voorwerp	24
5	<u>De</u> klok en <u>het</u> horloge	Bepaald lidwoord	29
6	<u>Een</u> kopje koffie of liever <u>ø</u> thee?	Onbepaald lidwoord	37
7	Hij werkt <u>op</u> zaterdag <u>bij</u> Jumbo.	Voorzetsels voor tijd en plaats	42
8	Een lange zin	Woordvolgorde	50
9	Een kilo appels en een tros bananen graag.	Meervoud	58
10	Kunnen, willen, moeten, mogen en zullen	Hulpwerkwoorden	67
11	Vragen: Hoe <u>gaat het</u> ?	Inversie bij vragen	75
12	Om tien uur <u>begint de les</u> .	Inversie na tijdwoorden	84
13	In de kast <u>staan de woordenboeken</u> .	Inversie na plaatswoorden	93
14	Snoep verstandig, eet een appel!	Gebiedende wijs	98
15	En, maar, want, of en dus	Voegwoorden: hoofdzin + hoofdzin	105
16	Hij, hem, het en ze	Verwijswoorden	114
17	Ik koop er twee.	Er + getal	122
18	Waar? Daar!	Er/Hier/Daar als plaats	126
19	<u>Er</u> zit <u>een vlieg</u> in mijn soep!	Er + onbepaald onderwerp	131
20	Oud en nieuw	Bijvoeglijk naamwoord	135
21	Deze, die, dit en dat	Aanwijzend voornaamwoord	144
22	Van wie?	Bezittelijk voornaamwoord	147

23	Heb je zin <u>om</u> mee <u>te gaan</u> ?	Om...te + infinitief	153
24	Niet en geen	Ontkenning	158
25	Wat een grappig taaltje!	Verkleinwoorden	170
26	Dat, omdat en als	Voegwoorden: hoofdzin + bijzin	174
27	Wat <u>heb</u> je in het weekend <u>gedaan</u> ?	Voltooid tegenwoordige tijd	185
28	Hoe <u>was</u> je weekend?	Onvoltooid verleden tijd	201
29	Over-, mee-, uit-, aan-, inmaken	Scheidbare werkwoorden	210
30	Hoe schrijf je dat?	Spelling	216
31	H - h - . - ? - ! - ,	Interpunctie	223
32	Zinnen compleet maken	Herhaling grammatica	232
33	Teksten schrijven	Een kritische blik!	237
<hr/>			
	Lijst onregelmatige werkwoorden		249

1

Ik, jij, u, hij, zij, wij, jullie, zij

Persoonlijk voornaamwoord onderwerp

HOE ZIT DAT?

We gebruiken de volgende woorden voor personen.

☞ Eén persoon:

ik

jij/u

hij

zij

☞ Meer personen:

wij

jullie

zij

1 Op de foto zien we Mirjam. Ze is docent. Ze geeft Nederlandse les.

A Luister naar Mirjam. Lees de zinnen mee en zeg na.

1 Ik heet Mirjam.	4 Wij hebben les.
2 Jij heet Selma.
U heet Selma.	5 Jullie leren Nederlands.
3 Hij heet Juan.
Zij heet Juliette.	6 Zij hebben pauze.

B Leer de dikgedrukte woorden voor personen uit je hoofd.

2 We gaan de woorden voor personen oefenen met een dobbelsteen.

A Kijk naar de woorden.

ik

wij

jij/u

jullie

hij/zij

zij

B Kijk naar de ogen van de dobbelsteen en schrijf het juiste woord voor personen.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

C Gooi nu zelf met een dobbelsteen en zeg steeds het juiste woord voor personen.

3 Lees de vraag en geef antwoord. Kijk naar de tekening en schrijf het juiste woord voor personen.

- Voorbeeld: Wie woont er in Amsterdam? *Ik*
- 1 Wie is er heel sportief? _____
- 2 Wie eet er altijd alle koekjes? _____
- 3 Wie komen er uit Griekenland? _____
- 4 Wie leren er Nederlands? _____
- 5 Wie heeft er een vraag? _____
- 6 Wie spreken er goed Nederlands? _____

4 Lees de zin. Kijk naar de tekening. Maak de zin compleet met het juiste woord voor personen.

- Voorbeeld: *Hij* spreekt Spaans.
- 1 _____ werken bij de supermarkt.
- 2 _____ leren Spaans.
- 3 _____ ga naar Amsterdam.
- 4 _____ komt uit Mexico.
- 5 _____ spreekt goed Nederlands.
- 6 _____ doen een cursus.

LET OP

Sommige woorden voor personen schrijven we ook met een **-e**:

- jij → je (uitspraak: /ju/)
- zij → ze (uitspraak: /zu/)
- wij → we (uitspraak: /wu/)

Met een **-ij** hebben de woorden meer accent: Ik heet Anne. En **jij**?

Met een **-e** is de betekenis neutraler: Woon **je** ook in Den Haag?

5 Luister naar de zinnen. Omcirkel het woord dat je hoort.

- 1 Ga **jij** / **je** mee?
- 2 **Wij** / **we** komen uit Frankrijk.
- 3 **Zij** / **ze** spreken goed Nederlands.
- 4 Ik kom uit Duitsland. En **jij** / **je**?
- 5 Mijn zus woont in Zweden. **Zij** / **ze** woont daar al lang.
- 6 Jullie wonen graag in een stad, maar **wij** / **we** wonen liever in een dorp.
- 7 Wat doe **jij** / **je** dit weekend?
- 8 Zijn **zij** / **ze** buiten?

2

Een korte zin: Hij fietst.

Persoonlijk voornaamwoord +
werkwoord

HOE ZIT DAT?

In dit hoofdstuk maken we korte zinnen:

wie + activiteit (werkwoord) → Ik + werk.

1 Luister, lees mee en zeg na.

1

Ik zing.

5

Zij werkt.

2

Jij leest.

6

Wij eten.

3

U belt.

6

Jullie koken.

3

Hij slaapt.

7

Zij fietsen.

HOE ZIT DAT?

Kijk naar de activiteit *zingen* bij alle personen:

👤 Eén persoon: zing(t)

👥 Meer personen: zingen

• Ik zing.

•• Wij zingen.

•• Jij/U zingt. (zing + t)

••• Jullie zingen.

••• Hij/Zij zingt. (zing + t)

••• Zij zingen.

2 Kun je het rijtje van 'zingen' opzeggen zonder in het boek te kijken?

3 Maak de wolken compleet. Schrijf de activiteiten in de goede vorm.

werken <i>werk</i>	fietsen _____	trouwen _____	vieren _____
ik		wij	
drinken _____	zoeken _____	kijken _____	rijden _____
jij/u		jullie	
bezoeken _____	lunchen _____	mailen _____	schilderen _____
luisteren _____	brengen _____	sporten _____	picknicken _____
hij/zij		zij	
denken _____	begrijpen _____	schaatsen _____	vliegen _____
volgen _____	bouwen _____	worden _____	kletsen _____

4 Vul de rijtjes van activiteiten in.

Voorbeeld:

fietsen

⊗ Eén persoon:

Ik *fiets*.

Jij (Je)/U *fietst*.

Hij/Zij (Ze) *fietst*.

⊗⊗⊗ Meer personen:

Wij (We) *fietsen*.

Jullie *fietsen*.

Zij (Ze) *fietsen*.

1 **kijken**

⊗ Eén persoon:

Ik _____.

Jij (Je)/U _____.

Hij/Zij (Ze) _____.

⊗⊗⊗ Meer personen:

Wij (We) _____.

Jullie _____.

Zij (Ze) _____.

2 **poetsen**

⊗ Eén persoon:

Ik _____.

Jij (Je)/U _____.

Hij/Zij (Ze) _____.

⊗⊗⊗ Meer personen:

Wij (We) _____.

Jullie _____.

Zij (Ze) _____.

3 **luisteren**

⊗ Eén persoon:

Ik _____.

Jij (Je)/U _____.

Hij/Zij (Ze) _____.

⊗⊗⊗ Meer personen:

Wij (We) _____.

Jullie _____.

Zij (Ze) _____.

5 Wat is de goede vorm?

A Kijk naar het voorbeeld. Schrijf de persoon en de activiteit.

Voorbeeld: helpen *Jij helpt.*

1 krijgen _____

6 dansen _____

2 voelen _____

7 verdienen _____

3 houden _____

8 bezorgen _____

4 helpen _____

9 poetsen _____

5 zorgen _____

10 zeilen _____

- B Gooi nu zelf met een dobbelsteen en kies een activiteit uit de woordwolk.
Zeg de persoon en de activiteit in de juiste vorm.

